

Eerste steden vmbo12

Auteur

VO-content

Laatst gewijzigd

22 march 2018

Licentie

CC Naamsvermelding-GelijkDelen 3.0 Nederland licentie

Webadres

<https://maken.wikiwijs.nl/63445>

Dit lesmateriaal is gemaakt met Wikiwijs van Kennisnet. Wikiwijs is hét onderwijsplatform waar je leermiddelen zoekt, maakt en deelt.

Inhoudsopgave

De eerste steden

- Vooraf
- Activiteiten
- Stap 1
- Stap 2
- Stap 3
- Begrippen

Over dit lesmateriaal

De eerste steden

Vooraf

Welke Nederlandse steden die voor het jaar 1500 bestonden ken jij?

Overleg je antwoorden met een klasgenoot.

Leerdoel

Aan het eind van deze opdracht kun je:

- twee voorbeelden noemen van ontwikkelingen die er toe geleid hebben dat rond het jaar 1000 de oogsten in de landbouw groter werden.
- uitleggen waarom er in de tweede helft van de middeleeuwen veel steden in Nederland gesticht zijn.

Eindproduct

Je rondt deze opdracht af met het opzoeken van zes Nederlandse steden, die ontstaan zijn tussen 1000 en 1500.

Je tekent deze steden in op een kaart van Nederland.

Activiteiten

Stap	Groepsgrootte	Activiteit
Stap 1	Alleen	Kennisbank bestuderen, filmpje bekijken en vragen beantwoorden.
Stap 2	Alleen	Opdrachten maken bij kaart van Nederland.
Stap 3	Alleen + samen	Jouw kaart met klasgenoot vergelijken en door de docent laten nakijken.

Benodigheden

Geen bijzonderheden.

Tijd

Voor deze opdracht hebben jullie ongeveer **1 lesuur** nodig.

Stap 1

Eerste steden

Bestudeer in de Kennisbank geschiedenis het onderdeel:

KB: [Opkomst handel en ontstaan steden](#)

Bekijk ook het volgende filmpje:

SchoolTV

Ontstaan van steden in Nederland.

Beantwoord de volgende vier vragen:

Eerste steden

maken.wikiwijs.nl/p/questionnaire/standalone/1969638

1

Waar of niet waar?

**Rond het jaar 1000 namen de opbrengsten van de landbouw toe.
Hierdoor hoefden minder mensen in de landbouw te werken.**

- a. Niet waar
- a. Waar

2

Waar of niet waar?

**Door de toename van de opbrengsten van de landbouw rond het jaar 1000 groeide de
bevolking.**

- a. Waar
- a. Niet waar

3

Waar of niet waar?

De overschotten aan landbouwproducten werden verhandeld in een stad of in een dorp.

- a. Waar
- a. Niet waar

4

Waar ontstonden nieuwe steden?

- a. Vooral in de buurt van de zee.
- a. Vooral in de buurt van kerken en kastelen.

5

Wat maakte de ligging van een kerk of kasteel extra aantrekkelijk?

- a. Als de kerk of het kasteel op een heuvel lag..
- a. Als de kerk of het kasteel vlak bij een rivier lag.

6

Wat had iedere stad die in deze periode ontstond?

- a. Een school waar kinderen voor monnik konden leren.
- a. Een (jaar)markt waar spullen werden verkocht en gekocht.

Stap 2

Download de [Kaart van Nederland](#).

Op de kaart zie je een drietal belangrijke rivieren getekend.
Print de kaart.

In de periode 1000 tot 1500 zijn in Nederland veel steden ontstaan.

Zoek op internet **zes steden** die tussen 1000 en 1500 ontstaan zijn.

Teken die steden in op de kaart.

Schrijf bij iedere stad het jaartal waarin de stad is ontstaan.

Zoek van iedere stad een foto van een middeleeuws gebouw.

Plak die foto bij de stad op de kaart.

Kijk goed naar de ligging van de steden die je op de kaart hebt getekend.

Schrijf onder de kaart op wat je opvalt als je kijkt naar de ligging van de steden.

Stap 3

Afronding

Laat de kaart met de zes steden zien aan een klasgenoot.

Bekijk ook zijn kaart.

Hebben jullie dezelfde steden?

Kijk nog eens op de plattegrond.

- Staan er zes steden op de plattegrond?
- Staat bij iedere stad het jaar waarin de stad gesticht is?
- Staat bij iedere stad een afbeelding van een gebouw uit de middeleeuwen?
- Is de kaart netjes gemaakt?

Tevreden?

Laat de kaart beoordelen door je docent.

Kaart tekenen

Op een kaart kun je aangeven waar een gebeurtenis heeft plaatsgevonden of gaat plaatsvinden.

Begrippen

<p>Betere landbouwtechnieken</p> <p>In de tijd van de steden en staten werden de landbouwmethoden verbeterd. Grotere productie leidde tot overschotten, die vervolgens weer verkocht konden worden, waardoor er markten ontstonden.</p>	<p>Drieslagstelsel</p> <p>Boeren verdeelden hun grond in drie stukken in plaats van twee. Ze teelden meerdere gewassen en lieten telkens een stuk grond braak liggen.</p>
<p>Overschotten</p> <p>Overschotten in de landbouw leverden nieuwe mogelijkheden op voor de handel. De landbouwproducten die de mensen zelf niet nodig hadden konden nu verhandeld worden.</p>	<p>Bevolkingsgroei</p> <p>De bevolking groeide doordat er voldoende voedsel aanwezig was.</p>
<p>Geldeconomie</p> <p>Een vorm van economie waarin alle handelsovereenkomsten worden afgerekend met geld.</p>	

Over dit lesmateriaal

Colofon

Auteur	VO-content
Laatst gewijzigd	22 march 2018 om 09:41
Licentie	Dit lesmateriaal is gepubliceerd onder de Creative Commons Naamsvermelding-GelijkDelen 3.0 Nederland licentie. Dit houdt in dat je onder de voorwaarde van naamsvermelding en publicatie onder dezelfde licentie vrij bent om: <ul style="list-style-type: none"> • het werk te delen - te kopiëren, te verspreiden en door te geven via elk medium of bestandsformaat • het werk te bewerken - te remixen, te veranderen en afgeleide werken te maken • voor alle doeleinden, inclusief commerciële doeleinden.

[Meer informatie over de CC Naamsvermelding-GelijkDelen 3.0 Nederland licentie](#)

Aanvullende informatie over dit lesmateriaal

Van dit lesmateriaal is de volgende aanvullende informatie beschikbaar:

Leerniveau	;;;;;;;;;;;;;
Leerinhoud en doelen	;;;;;;;;;;;;;
Eindgebruiker	leerling/student
Moeilijkheidsgraad	gemiddeld
Studiebelasting	1 uur en 0 minuten
Trefwoorden	leerlijn, rearrangeerbare

Gebruikte Wikiwijs Arrangementen

Reisgids digitaal materiaal. (2017). *Reisgids digitaal leermateriaal*. [https://maken.wikiwijs.nl/105906/Reisgids digitaal leermateriaal](https://maken.wikiwijs.nl/105906/Reisgids_digitaal_leermateriaal)